

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums “LIFE programmas vidusposma novērtējums”**(izpētes atzinums)**

(2017/C 173/02)

Ziņotājs: **Lutz RIBBE**

Apspriešanās	25.8.2016.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pants
Biroja lēmums	15.3.2016.
Atbildīgā specializētā nodaļa	Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	6.2.2017.
Pieņemts plenārsesijā	23.2.2017.
Plenārsesija Nr.	523
Balsojuma rezultāts	169/25/18
(par/pret/atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK atkārtoti⁽¹⁾ un uzsvērti mudina saglabāt un attīstīt tālāk atsevišķu ES finansēšanas programmu videi, bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai un uzlabošanai, resursu efektivitātes, ilgtspējīgas attīstības, komunikācijas un informācijas sekmēšanai, kā arī nevalstisko vides organizāciju atbalstam.

1.2. Pēdējos 25 gados *LIFE* programmai ir bijusi ievērojama nozīme Eiropas vides un – aizvien vairāk – arī ilgtspējas politikā. Var pilnīgi pamatoti apgalvot, ka tā ir kļuvusi par ES vides politikas neatņemamu elementu, jo *LIFE* programma šo politiku ir ievērojami stiprinājusi.

1.3. Tas ir noticis divējādā veidā. *LIFE* projekti

- a) ir tieši palīdzējuši sasniegt konkrētus un redzamus rezultātus; piemēram, *LIFE* finansētie projekti ir palīdzējuši aizsargāt no tiešas izmiršanas dažas apdraudētas sugas, ko aizsargā ES tiesību akti;
- b) ir uzskatāmi parādījuši vietējiem iedzīvotājiem ES vides politikas pozitīvos nolūkus un labumu, ko tā sniedz cilvēkiem, videi un dabai. Līdz ar to *LIFE* programma kļuvusi par tādu kā “tiltu” starp ES politiku un “Eiropu, kas darbojas iedzīvotāju un reģionu labā”. Laikā, kad arvien biežāk tiek uzdots jautājums, kāda vispār ir Eiropas pievienotā vērtība, tas ir īpaši svarīgi.

1.4. *LIFE* programma, kuras pastāvīgā pielāgošana jauniem izaicinājumiem ir vērtējama īpaši atzinīgi, arī parādījusi, ka pilsoniskajā sabiedrībā pastāv milzīgs potenciāls un liela apņēmība iesaistīties ES vides un ilgtspējīgas attīstības politikas īstenošanā un attīstīšanā. ES tiesību aktu īstenošana ir daudz vairāk nekā tikai leģislatīvs akts, kas dalībvalstīm jāpilda. Vides un ilgtspējas politika ir atkarīga no sabiedrības atbalsta, tā ir jāpadara pārredzama, un par to ir jāstāsta, un arī šajā ziņā *LIFE* programma sniedz ļoti vērtīgu ieguldījumu.

⁽¹⁾ EESK atzinums OV C 191, 29.6.2012., 111. lpp.

1.5. Tomēr *LIFE* projekti bieži vien arī tieši vai netieši parāda politisko lēmumu, tostarp ES līmenī, pretrunas. Lai arī dažiem lēmumu pieņēmējiem tas varētu būt nepatīkami, tas ir uzskatāms par vēl vienu vērtīgu ieguldījumu, kas galu galā var veicināt vides aizsardzības lielāku integrāciju citās politikas jomās.

1.6. ANO 2030. gada programmas (tā dēvēto ilgtspējīgas attīstības mērķu, IAM) īstenošana Eiropas politikā ir viens no lielākajiem izaicinājumiem, ar kuriem Eiropas Savienība saskarsies turpmākajos gados. *LIFE* programmai būs jādod savs ieguldījums šajā jomā. Te ir runa ne tikai par to, kā ciešā dialogā ar sociālajiem partneriem un pilsoniskās sabiedrības grupām apzināt visefektīvākos īstenošanas veidus. Arī daudziem Komisijas dienestiem un – dalībvalstu līmenī – daudzām ministrijām, iestādēm un struktūrām, kurām ilgtspējas politika līdz šim ir bijusi tikai margināls jautājums, būs jāpārskata pieeja, lai plaši apspriestā dabas un vides aizsardzības iekļaušana citās politikas jomās kļūtu par realitāti.

1.7. EESK ierosina vairākas izmaiņas.

- *LIFE* programmai būtu jākļūst par *Natura 2000* tīkla galveno finansēšanas instrumentu. Savulaik izraudzītā pieeja organizēt *Natura 2000* finansēšanu galvenokārt no ES reģionālās attīstības fondiem, kā arī kopējās lauksaimniecības politikas 2. pīlāra, ir uzskatāma par nepietiekamu. Šajā sakarā komiteja norāda uz savu atzinumu ⁽²⁾ un aicina *LIFE* programmu papildināt ar attiecīgi iezīmētu finansējumu. Šajā saistībā jāpievērš uzmanība visu atbalsta pasākumu saskaņotībai, tātad jāizvairās no konflikta ar citiem ES fondiem vai dubulta atbalsta saņemšanas no tiem.
- Būtu jāpārbauda, kā *LIFE* atbalstītos projektus vēl labāk varētu padarīt par īstiem “paraugprojektiem”, tātad, lai tos – ja iespējams, bez papildu subsīdijām – varētu pārņemt citur Eiropā.
- Klasiskus pētniecības projektus nevajadzētu atbalstīt no *LIFE* programmas līdzekļiem, arī tāpēc, lai to vēl skaidrāk nodalītu no programmas “Apvārsnis 2020”.

1.8. Būtu jāpaplašina ar klimata politiku saistītā sadaļa, pirmām kārtām saistībā ar iespējamiem pielāgošanās pasākumiem, kurus var veikt klimata pārmaiņu īpaši skarti iedzīvotāji, lauksaimnieki, pilsētas/pašvaldības un reģioni.

2. Vispārīga informācija

2.1. 1992. gadā izveidotā *LIFE* programma ir svarīgākā ES programma vides jomā. Tās mērķis ir aizsargāt bioloģisko daudzveidību un biotopus (jo īpaši, izmantojot *Natura 2000* tīklu), kā arī veicināt resursu efektivitāti, klimata aizsardzību, komunikāciju un informāciju. *LIFE* programmai laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam ir piešķirti līdzekļi aptuveni 3,456 miljardu EUR apmērā, bet iepriekšējo septiņu gadu periodā bija pieejami aptuveni 2 miljardi EUR.

2.2. Šīs programmas galvenie mērķi ir šādi:

- palīdzēt veidot resursu ziņā efektīvu, mazoglekļa un pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku, kā arī aizsargāt vidi un saglabāt bioloģisko daudzveidību,
- uzlabot vides politiku un ES vides tiesību aktu īstenošanu un kontroli, kā arī vides un klimata politikas mērķus vairāk ņemt vērā citās politikas jomās un publisko un privāto organizāciju praktiskajā darbā,
- veicināt labāku vides un klimata jomas pārvaldību visos līmeņos, galvenokārt, iesaistot pilsonisko sabiedrību, nevalstiskās organizācijas un vietējos dalībniekus,
- atbalstīt 7. vides rīcības programmas īstenošanu, kā arī – nākotnē – ANO 2030. gada programmas īstenošanu Eiropas politikā.

⁽²⁾ Sk. EESK atzinumu “ES bioloģiskās daudzveidības politika” (OV C 487, 28.12.2016., 14. lpp.).

2.3. Salīdzinājumā ar 2007.–2013. gada periodu programmai *LIFE* ir vairākas jaunas iezīmes:

- izveidota Klimata pasākumu apakšprogramma,
- ieviesta jauna projektu kategorija “integrēti projekti” līdztekus “tradicionāliem” projektiem, spēju veidošanas projektiem un sagatavošanās projektiem,
- ieviesti finanšu instrumenti, proti, Dabas kapitāla finansēšanas mehānisms (*Natural Capital Financing Facility – NCCF*), īpašu uzsvāru liekot uz ekosistēmu pakalpojumiem un dabas kapitāla aizsardzību, kā arī Energoefektivitātes privātā finansējuma instruments (*PF4EE*),
- pakāpeniski paredzēts atteikties no valsts piešķirumiem projektu īstenošanai: no 2018. gada projektus paredzēts izvēlēties, tikai pamatojoties uz to piemērotību un ņemot vērā ģeogrāfisko sadalījumu (attiecas uz tradicionāliem projektiem),
- Komisija programmu īsteno, izmantojot Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūru (*EASME*).

2.4. 2014.–2020. gada plānošanas periodā *LIFE* programmai ir paredzēti šādi līdzekļi:

- Vides apakšprogrammai un tās trīs prioritārajām jomām – “Vides un resursu efektivitāte”, “Daba un bioloģiskā daudzveidība”, “Vides pārvaldība un informācija” – ir paredzēti apmēram 75 % no budžeta (2 592 miljoni EUR),
- Klimata pasākumu apakšprogrammai un tās prioritārajām jomām – “Klimata pārmaiņu mazināšana”, “Pielāgošanās klimata pārmaiņām” un “Klimata pārvaldība un informācija” – paredzēti aptuveni 25 % no budžeta (864 miljoni EUR).

2.5. Eiropas Komisija līdz 2017. gada 30. jūnijam izstrādā *LIFE* programmas vidusposma novērtējumu un ir lūgusi Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju un Reģionu komiteju pirms vidusposma novērtējuma publicēšanas sniegt viedokli par jauno *LIFE* programmu, ņemot vērā 2014. gadā ieviestos jauninājumus.

3. Komitejas vispārīgas piezīmes

3.1. EESK uzskata, ka veikt kvalificētu vidusposma novērtējumu par programmas pašreizējo posmu vēl ir pārāgi, jo jaunā programmas posma pirmos projektus piešķir tikai 2015. gadā, un absolūtais vairākums no šiem projektiem vēl nav beigušies, tāpēc tos vēl nevar novērtēt. Tomēr komiteja, ņemot vērā programmas iepriekšējo posmu novērtējumu, vēlas sniegt pirmo ieguldījumu *LIFE* programmas 2021.–2028. gada plānošanas periodam veidošanā.

LIFE līdzšinējie sasniegumi, pievienotā vērtība un ierobežojumi

3.2. Pēdējos 25 gados *LIFE* programmai ir bijusi ievērojama nozīme Eiropas vides un – aizvien vairāk – arī ilgtspējas politikā. Programma ir sniegusi ļoti nozīmīgu ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības aizsardzībā. Var pilnīgi pamatoti apgalvot, ka tā ir kļuvusi par ES vides politikas neatņemamu elementu, jo *LIFE* programma šo politiku ir ievērojami stiprinājusi.

3.3. Tas ir noticis divējādā veidā. *LIFE* projekti

a) ir tieši palīdzējuši sasniegt konkrētus un redzamus rezultātus. Piemēram, *LIFE* finansētie projekti ir palīdzējuši aizsargāt no tiešas izmiršanas dažas apdraudētas sugas, ko aizsargā ES tiesību akti. Kā piemēru var minēt projektus, kuru mērķis ir aizsargāt klinšu ibisu un lielo sīgu. *LIFE* programma bieži vien ir bijusi un joprojām ir vienīgā finansēšanas iespēja, jo dalībvalstis bieži vien nav izstrādājušas attiecīgas aizsardzības programmas un/vai neizrāda par to nekādu interesi;

b) ir uzskatāmi parādījuši vietējiem iedzīvotājiem ES vides politikas pozitīvos nolūkus un labumu, ko tā sniedz cilvēkiem, videi un dabai. Līdz ar to *LIFE* programma kļuvusi par tādu kā “tiltu” starp ES politiku un “Eiropu, kas darbojas iedzīvotāju un reģionu labā”. Laikā, kad arvien biežāk tiek uzdots jautājums, kāda vispār ir Eiropas pievienotā vērtība, tas ir īpaši svarīgi.

3.4. *LIFE* programma ar daudzajiem līdz šim finansētajiem projektiem ir parādījusi, ka pilsoniskajā sabiedrībā pastāv milzīgs potenciāls un liela apņēmība iesaistīties ES vides un ilgtspējīgas attīstības politikas īstenošanā un attīstīšanā. ES tiesību aktu īstenošana ir daudz vairāk nekā tikai leģislatīvs akts, kas dalībvalstīm jāpilda. Vides un ilgtspējas politika ir atkarīga no sabiedrības atbalsta, tā ir jāpadara pārredzama, un par to ir jāstāsta, un arī šajā ziņā *LIFE* programma sniedz ļoti vērtīgu un būtisku ieguldījumu.

3.5. Tomēr *LIFE* projekti bieži vien arī tieši vai netieši parāda politisko lēmumu, tostarp ES līmenī, pretrunas. Lai arī dažiem lēmumu pieņēmējiem tas varētu būt nepatīkami, tas ir uzskatāms par vēl vienu vērtīgu ieguldījumu, kas galu galā var veicināt vides aizsardzības lielāku integrāciju citās politikas jomās.

3.6. Tomēr *LIFE* programmas iespējas šeit arī beidzas: ar programmu nevar un nevajadzētu mēģināt kompensēt trūkumus, kas rodas tādēļ, ka netiek īstenoti jau pieņemtie vides tiesību akti vai vides jomas vajadzības netiek ņemtas vērā citās politikas jomās. To ilustrē šādi trīs piemēri.

3.6.1. *LIFE* programma, piemēram, var palīdzēt sabiedrībai izskaidrot, ka ES tīra gaisa politikas galvenais mērķis ir samazināt kaitīgu vielu radīto apdraudējumu iedzīvotāju veselībai. Taču *LIFE* programma nevar atrisināt tādus konfliktus, kā, piemēram, Vācijā starp vides un transporta politikas veidotājiem, kas centrēti uz jautājumu, kurš “aizsargājamais resurss” uzskatāms par svarīgāku (aizsargāt “pilsētas iedzīvotāju veselību pret piesārņojošām daļiņām” vai “autovadītāju tiesības uz brīvu pārvietošanos”).

3.6.2. *LIFE* programma, piemēram, ar projektu *Urban Bees* ⁽³⁾ plašām iedzīvotāju aprindām ir lieliski parādījusi gan to, cik svarīga nozīme ir apputeksnētājiem, gan to apdraudējuma cēloņus un rīcības iespējas to aizsardzībai. Tomēr apdraudējumu, ko rada, piemēram, noteikta lauksaimniecības prakse vai tādu insekticīdu atļaušana, kas potenciāli apdraud bites, var novērst tikai tad, ja par to pietiekami rūpējas citi ES dienesti un tiek konsekventi piemērots piesardzības princips.

3.6.3. Kopš 1999. gada Austrijā ar publiskiem līdzekļiem 45 miljonu EUR apmērā – daļa no tiem ir *LIFE* programmas līdzekļi – tiek finansēta veiksmīga programma, kuras mērķis ir aizsargāt pasaulē apdraudētu sugu: Donavas lašus ⁽⁴⁾. Šīs sugas galvenais izplatības apgabals ir Saves upes baseins. Nesens pētījums liecina, ka Donavas lašu izplatības apgabalā ir plānots būvēt aptuveni 600 hidroelektrostaciju. Eksperti uzskata, ka šādas iejaukšanās rezultātā Donavas lašu populācija samazināsies līdz pat par 70 %. Dažu hidroelektrostaciju būvi paredzēts atbalstīt arī ar ES līdzekļiem.

3.7. Tāpēc atzinīgi vērtējams tas, ka *LIFE* programma tagad ir pastiprināti vērsta uz tiesību aktu labāku īstenošanu, ko veic ne tikai attiecīgās iestādes, bet arī kontrolējošās struktūras.

LIFE programmas attīstība

3.8. EESK atzinīgi vērtē lielo elastīgumu, spēju pielāgoties jauniem izaicinājumiem un ņemt vērā līdzšinējo pieredzi – pēdējo gadu laikā tā ir bijusi *LIFE* programmas pastāvīga iezīme. Tas atspoguļots arī jaunajā finansēšanas periodā 2014.–2020. gadam:

— koncentrēšanās uz valstīm, kurās īstenošanā vērojami vislielākie trūkumi,

— valstu kvotu atcelšana,

— labākas līdzdalības iespējas uzņēmumiem,

— lielāks uzsvars uz inovāciju,

⁽³⁾ <http://urbanbees.eu/>

⁽⁴⁾ Aizsargāts saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas II pielikumu.

- lielāka sinerģija ar citām programmām, sākot ar jaunajiem integrētajiem projektiem, kurus ieviesa 2014. gadā. Šajā sakarā komiteja atzinīgi vērtē to, ka ir ņemts vērā tās ieteikums⁽⁵⁾ paredzēt skaidru budžeta sadalījumu starp “tradicionāliem” un “integrētiem” projektiem,
- pilnībā jaunu vides finanšu instrumentu ieviešana (PF4EE, NCFF),
- klimata dimensijas izveide.

4. EESK ieteikumi

LIFE turpināšana un nostiprināšana

4.1. Neviena programma nav tik laba, lai to nevarētu uzlabot vēl vairāk. Vispirms EESK tomēr atkārtoti apstiprina⁽⁶⁾ savu stingro atbalstu šīs budžeta ziņā atsevišķās finansēšanas programmas turpināšanai pēc pašreizējā finanšu perioda. Tas ir vajadzīgs, jo, neraugoties uz daudziem iedrošinošiem panākumiem un ievirzītiem lēmumiem (tai skaitā ANO 2030. gada programma, Parīzes lēmumi klimata jautājumos, ES bioloģiskās daudzveidības stratēģija), vides problēmas vēl ne tuvu nav atrisinātas un pāreja uz resursu izmantošanas ziņā efektīvu, mazoglekļa emisiju un bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgu ES politiku vēl nav sekmīgi uzsākta. Tieši pretēji: Eiropas Komisija un Eiropas Vides aģentūra dažādos ziņojumos pašas norāda, ka daļā gadījumu ietekme uz vidi pat vēl palielinās⁽⁷⁾.

4.2. *REFIT* procesā veiktā analīze par dabas aizsardzības direktīvām ir skaidri parādījusi, ka tiesiskais regulējums ir atbilstošs, bet lielā mērā trūkst finansējuma *Natura 2000* tīkla mērķtiecīgai pārvaldībai. Šim Eiropas bioloģiskās daudzveidības aizsardzības pamatelementam ir steidzami vajadzīgs pienācīgs finansējums.

4.3. Lai ES vides politika būtu efektīva un ticama, ir izšķiroši svarīgi nodrošināt *LIFE* programmas nepārtrauktību, kas jāpanāk ar 7. vides rīcības programmas, ANO ilgtspējīgas attīstības programmas un Parīzes klimata lēmumu horizontālu integrēšanu visās pārējās Eiropas politikas jomās un finansēšanas programmās. EESK atgādina, ka tā turklāt ir vairākkārt aicinājusi veidot uz vidi orientētu un taisnīgāku Eiropas pusgadu.

2014. gadā ieviesto izmaiņu ietekme

4.4. *LIFE* programmā kā izmēģinājuma projekti ir ieviesti divi jauni finansēšanas instrumenti, un EESK šo jauninājumu vērtē atzinīgi. Šo pieeju novērtēt ir pārāgi, jo abu mehānismu (Dabas kapitāla finansēšanas mehānisms, (NCFF), kā arī Energoefektivitātes privātā finansējuma instrumenta (PF4EE)) pirmie projekti tikai nesen ir apstiprināti, bet vēl nav īstenoti.

4.5. Ar šo pieeju ir uzsākts pilnīgi jauns ceļš, lai radītu novatoriskas iespējas finansēt dabas aizsardzības projektus un energoefektivitātes projektus, ko īsteno mazi privāti ieguldītāji. Tas ir nepieciešams, jo šādi projekti bieži vien nevar iegūt tradicionālo finansējumu.

4.6. To, cik šī programmas daļa būs sekmīga, vai uzsāktā sadarbība ar EIB novedīs pie mērķa, vai finansējuma pieprasīšanas process būs pietiekami vienkāršs un vai finansēšanas nosacījumi, tostarp par riska kapitāla izmantošanu, būs piemēroti, pašlaik novērtēt ir grūti, tāpēc EESK aicina tieši šo jauno *LIFE* programmas daļu rūpīgi izvērtēt vēlāk.

4.7. Pašai savā novērtējumā Komisijai būtu arī jāizpēta, kā eventuāli vēl labāk varētu panākt, lai *LIFE* atbalstītie projekti kļūst par īstiem “paraugprojektiem”, lai tāpat tos –, ja iespējams, bez papildu subsīdijām – varētu pārņemt citur Eiropā, koncentrējoties uz zinātnības pārnesi un ekonomisko iespējamību. Viens solis varētu būt tāds, ka īpaši veiksmīgu projektu īstenošanai dotu uzdevumu padziļināt projekta posmā rast atbildi uz šo jautājumu.

⁽⁵⁾ EESK atzinums OV C 191, 29.6.2012., 111. lpp.

⁽⁶⁾ EESK atzinums OV C 191, 29.6.2012., 111. lpp.

⁽⁷⁾ *The European environment – state and outlook 2015: synthesis report*, European Environment Agency, Copenhagen, 2015.

4.8. EESK uzskata *LIFE* programmu par finansēšanas mehānismu ES pasākumu un politikas īstenošanai un nevis par programmu, ar ko finansē galvenokārt valstu nozīmes projektus. Tomēr ir arī iespējams, ka, piemēram, pilsoniskās sabiedrības organizāciju ierosinātie *LIFE* projekti vairāk ir Eiropas, nevis valsts interesēs. Tāpēc līdzfinansējuma jautājums turpmāk jāveido tā, lai attiecīgie projekti neciestu neveiksmi tādēļ, ka tiem ir atteikts valsts līdzfinansējums (EESK šādi gadījumi ir zināmi). EESK mudina Komisiju pārbaudīt, cik tāl ir iespējams piemērot vēl augstākas līdzfinansējuma likmes, it īpaši attiecībā uz NVO. Pašu finansējuma daļa, sevišķi nevalstiskajām organizācijām, bieži vien ir grūti pārvarams šķērslis. Turklāt tā bieži tiek segta no valstu budžetiem, un līdz ar to līdzfinansējuma piešķirēji skaidri redzami nodarbojas ar “izlases politiku”.

Integrēti projekti/papildināmība ar citām ES politikas jomām

4.9. Īpašs veids ir tā dēvētie “integrētie projekti”, kas izstrādāti *LIFE* programmas ietvaros un kurus EESK vērtē īpaši augstu. Lielisks piemērs ir *Belgian Nature Integrated Project (BNIP)*, kas aptver visu Beļģijas teritoriju, iesaista 28 ieinteresētās personas, atbalsta 18 īpašus saglabāšanas projektus, 48 skaidri nodalītus pasākumus un kopumā vairāk nekā 300 pārvaldības plānus (piemēram, *Natura 2000* teritorijām). Projektā ir iesaistīti 52 darbinieki septiņās dažādās grupās. Tas ir palīdzējis veiksmīgi izveidot tiltus starp dažādiem pieejamajiem ES finansējuma avotiem, kā arī valsts resursiem.

Tieši šādas saturiskas un strukturālas saiknes turpmāk būtu jānostiprina vēl vairāk, piemēram, jārada iespējamā sinerģija starp *LIFE* programmu un videi draudzīgāku KLP.

LIFE programmas jaunie uzdevumi

4.10. Tomēr uzlabot var ne tikai saturisko saikni starp *LIFE* programmu un KLP; jebkurā gadījumā būtu jāievieš arī nozīmīgi administratīvi un budžeta tehnikas jauninājumi.

4.11. Līdz šim *Natura 2000* tīklu galvenokārt finansēja no ES reģionālās attīstības fondiem un KLP 2. pīlāra; šīs pieejas pamatā ir Komisijas 2004. gada priekšlikums⁽⁸⁾. EESK šo priekšlikumu toreiz atbalstīja ar noteikumu, ka minētajos fondos tiks piešķirti atbilstoši iezīmēti līdzekļi pietiekamā daudzumā. Tas nav noticis, tāpēc EESK uzskata, ka toreizējā pieeja nav bijusi piemērota⁽⁹⁾.

4.12. Līdz šim nodrošinātie līdzekļi pat daļēji nenosedz summu, kas vajadzīga, lai kompensētu dabas aizsardzības prasību ievērošanu, izstrādātu apsaimniekošanas plānus un īstenotu nepieciešamos pasākumus. *Natura 2000* ir tradicionāla ES kompetences joma, tāpēc ar budžetu šajā jomā jārada arī skaidrība.

4.13. EESK tā vietā iesaka, sākot ar nākamo finansēšanas periodu, visus ar *Natura 2000* tīkla īstenošanu un uzturēšanu saistītos līdzekļus segt no *LIFE* programmas un papildus ieplānot attiecīgus nepieciešamos budžeta līdzekļus. Turklāt komiteja lūdz Komisiju iekšēji precizēt, vai *LIFE* programma nebūtu piemērots instruments arī “Eiropas zaļās infrastruktūras tīkla” īstenošanai⁽¹⁰⁾. Būtu jāaprēķina un papildus jānodrošina atbilstoši līdzekļi. Šajā saistībā jāpievērš uzmanība visu atbalsta pasākumu saskaņotībai, tālā jāizvairās no konflikta ar citiem ES fondiem vai dubulta atbalsta saņemšanas no tiem.

4.14. EESK uzsver, ka *Natura 2000* tīkla finansēšana ir būtisks ieguldījums svarīgā Eiropas zaļās infrastruktūras daļā, kas atmaksājas ne tikai kā augstāka dzīves un vides kvalitāte, bet arī kā vietējo ienākumu palielināšanās.

4.15. Lai Eiropas politikā ieviestu IAM jeb ANO programmu 2030. gadam, Eiropas politikas pieejās būs jāievieš daudzas ļoti pamatīgas pārmaiņas⁽¹¹⁾. Tāpēc būs vajadzīgas arī

a) daļēji radikālas pārmaiņas domāšanā, jo īpaši tajos Komisijas dienestos, kuri ilgtspējas politikas jomā līdz šim nav aktīvi snieguši mērķtiecīgu ieguldījumu;

⁽⁸⁾ COM(2004) 431, 15.7.2004., “*Natura 2000* finansēšana”.

⁽⁹⁾ Sk. EESK atzinumu OV C 487, 28.12.2016., 14. lpp.

⁽¹⁰⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/strategy/index_en.htm

⁽¹¹⁾ Sk. EESK atzinumu OV C 117, 30.4.2004., 22. lpp., un EESK atzinumu OV C 487, 28.12.2016., 41. lpp.

b) pilnīgi jauna pārvaldības pieeja, kas prasa daudz intensīvāku pilsoniskās sabiedrības pārstāvju iesaisti un daudz vairāk augšupēju pieeju.

4.16. EESK iesaka Komisijai jaunajā *LIFE* programmas posmā pēc 2020. gada radīt jaunus pasākumus un projektu iespējas, lai stiprinātu 4.15. punktā minētās prasības.

4.17. Attiecībā uz klasiskiem pētniecības projektiem, ko pagātnē daļēji finansēja no *LIFE* programmas, būtu jāapsver, vai nākotnē nebūtu piemērotāk tos finansēt no tradicionālajām Komisijas pētniecības programmām. Tādējādi *LIFE* programma būtu skaidri nošķirta no programmas "Apvārsnis 2020".

4.18. Nākotnē būtu vēl vairāk jāpaplašina klimata jautājumiem veltītā *LIFE* programmas daļa, proti, iekļaujot tajā iespējamās pielāgošanās pasākumus, ko varētu veikt klimata pārmaiņu īpaši skarti iedzīvotāji, lauksaimnieki, pilsētas/pašvaldības un reģioni.

Briselē, 2017. gada 23. februārī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Georges DASSIS*

PIELIKUMS

Komitejas atzinumam

Turpmāk minētais grozījums ieguva vismaz vienu ceturto daļu nodoto balsu, taču tika noraidīts debatēs.

3.6.2. punkts

Grozīt šādi:

LIFE programma, piemēram, ar projektu “Urban Bees”⁽¹²⁾ plašām iedzīvotāju aprindām ir lieliski parādījusi gan to, cik svarīga nozīme ir apputeksnētājiem, gan to apdraudējuma cēloņus un rīcības iespējas to aizsardzībai. Tomēr apdraudējumu, ko rada, piemēram, ~~noteikta~~ nepiemērota lauksaimniecības prakse vai tādu insekticīdu atļaušana, kas ~~potenciāli~~ apdraud bites, var novērst ~~tika~~ tad, ja par to pietiekami rūpējas citi ES dienesti un tiek pienācīgi konsekventi piemērots piesardzības princips.

⁽¹²⁾ <http://urbanbees.eu/>

Pamatojums

Eiropas lauksaimniecībā neapšaubāmi piemēro visstingrākos noteikumus vides, dzīvnieku labturības, vides aizsardzības, zemes un ūdens resursu apsaimniekošanas jomā, jo tajā piemēro visaugstākos standartus pasaulē un “atbilstība”, t. i., šo kritēriju ievērošana, ir obligāta visiem Eiropas lauksaimniekiem.

Turklāt arī augu aizsardzības līdzekļu atļauju piešķiršanai piemēro pārbaudes un kontroles procedūru, ko veic Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde, un tāpēc ir jāizmanto zinātniski kritēriji, kuru pamatā ir kaitējuma varbūtības analīze. Pēc šāda pamata ir jāvadās arī piesardzības principa pienācīgā piemērošanā.

Balsošanas rezultāti

Par 75

Pret 95

Atturas 33
